

Pääomasijoittajien vaikutus yritysten kasvuun 2012–2021

Vaikuttavuustutkimus lokakuu 2022

Keskeiset tulokset

Buyout-, growth- ja venture capital -sijoittajien ("pääomasijoittajat") kohde-yhtiöillä on merkittävä rooli Suomessa sekä talouskasvun vauhdittajana että työllistäjänä. Kotimaisten ja ulkomaisten pääomasijoittajien omistamien suomalaisten yhtiöiden ("portfolioyritys") yhteenlaskettu liikevaihto on yli 20 miljardia euroa, joka vastaa yli 5 prosenttia suomalaisten yritysten kokonaisliikevaihdosta.

Pääomasijoittajien omistamissa yrityksissä työskentelee Suomessa noin 76 000 työntekijää, eli yli 5 prosenttia suomalaisten yritysten kokonaishenkilöstömäärästä. Lisäksi osa pääomasijoittajien suomalaisten portfolioyritysten työntekijöistä, noin 18 000 työntekijää, työskentelee ulkomailla.

Portfolioyritykset kasvavat selvästi vertailuryhmiä nopeammin kaikissa sijoituskategorioissa. Vuotuinen liikevaihdon kasvu kolmen vuoden kuluessa on 45 % kolmen verrattuna vertailuryhmän 6 %:iin. Absoluuttisesti tämä tarkoittaa keskimäärin yli 20 miljoonan euron kasvua.

Myös portfolioyritysten henkilöstömäärä kasvaa huomattavasti nopeammin kuin vertailuyhtiöiden (39 % vuodessa vs. 2 %), ja ne pystyvät kasvattamaan liikevaihtoaan työntekijää kohden 13 % vuodessa verrattuna vertailuryhmän 3 %:iin.

Pääomasijoittajien omistamat yritykset ovat myös erittäin kansainvälisiä, ja niiden liikevaihdosta kolmasosa tulee viennistä tai ulkomaisista tytäryhtiöistä. Venture capital -portfolio-yritykset ovat kansainvälisimpiä, ja viennin ja ulkomaisten tytäryhtiöiden osuus liiketoiminnasta on 76 %.

Pääomasijoittamisesta

Tämän raportin tarkoitus on tarjota yleiskatsaus pääomasijoittamisen vaikutuksesta suomalaisen yritystoimintaan. Raportin aineisto koostuu 512 suomalaiselta pääomasijoittajalta ensisijoituksen vuosien 2012–2021 aikana saaneista yrityksistä. Analyysin on toteuttanut PwC/Strategy& yhteistyössä Pääomasijoittajat ry:n kanssa. Pääomasijoittamisella tarkoitetaan pörssin ulkopuolista ja usein oman pääoman ehtoista yritysrahoitusta, joka tyypillisesti kanavoidaan markkinoille pääomasijoitusrahastojen kautta.

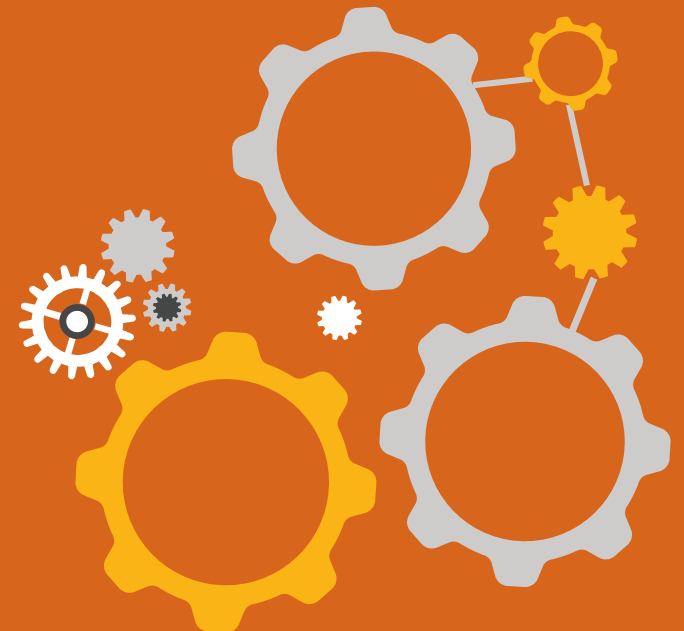
Pääomasijoittajat hallinnoivat rahastoja, joiden suurimpina sijoittajina ovat mm. työeläkeyhtiöt ja muut institutionaaliset sijoittajat. Sijoitukset ovat lähtökohtaisesti keskipitkän tai pitkän aikavälin investointeja, joille on ominaista aktiivinen omistus. Aktiivisella omistuksella tarkoitetaan sitä, että pääomistaja tekee tiiviisti yhteistyötä yhtiön johdon kanssa liiketoiminnan kehittämiseksi. Pääomasijoittaminen on tässä raportissa jaettu kolmeen kategoriaan: Venture Capital, Growth ja Buyout.

Venture Capital-sijoitukset kohdistuvat aikaisen vaiheen yrityksiin, jotka tarvitsevat investointeja ja asiantuntijoita yrityksensä kehittämiseen ja kasvattamiseen. Venture Capital-yrityksellä tässä yhteydessä tarkoitetaan Venture Capital-sijoituksen saanutta yritystä. Buyout-sijoitukset kohdistuvat usein keskisuuriin yrityksiin, ja ovat profiiltaan vähemmän riskialttiita kuin Venture Capital-yrityksiin tehdyt sijoitukset. Growth-sijoitukset ovat tyypillisesti vähemmistö-sijoituksia yrityksiin, jotka ovat Venture Capital-vaihetta pidemmälle kehittyneitä, mutta hakevat nopeampaa kasvua kuin buyout-portfolioyritykset.

Pääomasijoittamisella on monia hyötyjä. Yksi niistä on yrityksen taloudellisen aseman vahvistaminen. Pääomasijoitus tuo yhtiöön uutta pääomaa, mikä mahdollistaa yhtiön kyvyn tehdä uusia investointeja tai löytää kasvun rahoitusta myös vieraan pääoman ehtoisesti. Pääoman lisäksi pääomasijoittajat tuovat yrityksiin strategista asiantuntemusta, kehittävät raportointi- ja hallintajärjestelmiä, luovat nykyaikaisia palkitsemis-

ja sitouttamismalleja sekä antavat omat kontaktiverkostonsa yrityksen käyttöön liiketoiminnan nopeaa kehittämistä ja rekrytointeja varten. Pääomasijoittajat mahdollistavat yritysten pääsyn uusille markkinoille laajojen verkostojensa kautta, niin kansallisella kuin kansainvälisellä tasolla.

Tämä raportti keskittyy pääomasijoittajien vaikutukseen yritystoiminnan neljään eri aihealueeseen: yritysten kasvuun, henkilöstömäärän kasvuun, tuottavuuteen ja kansainvälisyyteen.

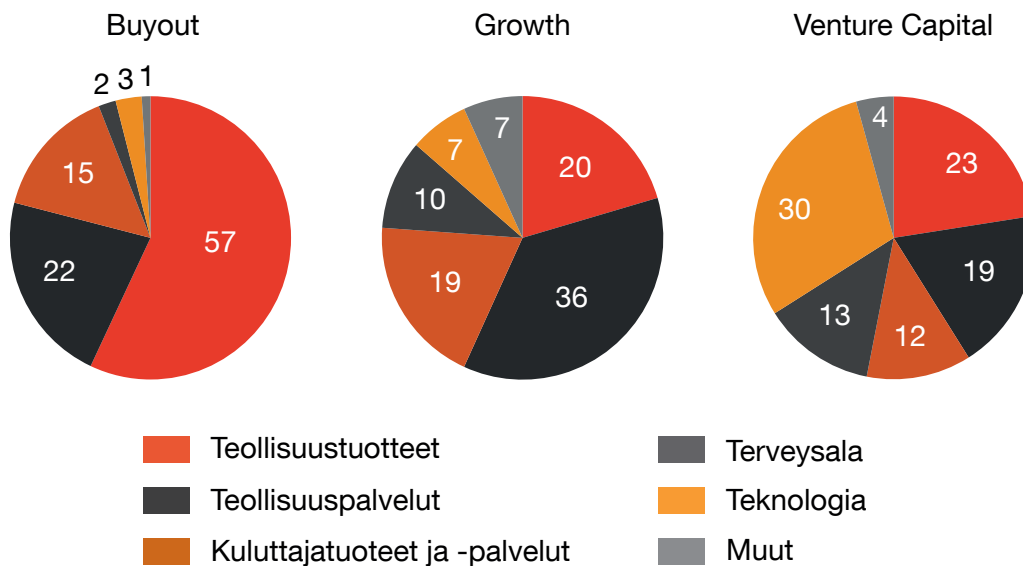
Teollisuustuotteet ja -palvelut sekä teknologia-ala ovat portfolioyritysten yleisimpiä toimialoja

Teollisuuspalvelut ja -tuotteet ovat yleisimpiä toimialoja, joiden osuus growth- ja buyout-portfolioyrityksistä on 56 % ja 79 %.

Venture capital -rahastot sijoittavat enemmän teknologia- ja life science -yrityksiin hakeakseen nopeaa kasvua ja kansainvälistä laajentumista.

Pääomasijoittajien tavoitteena on tyypillisesti 3–7 vuoden omistusaika. Tässä otoksessa 19 % (98 kappaletta) yrityksistä oli ollut salkussa yli 5 vuotta.

Portfolioyritykset toimialoittain
%

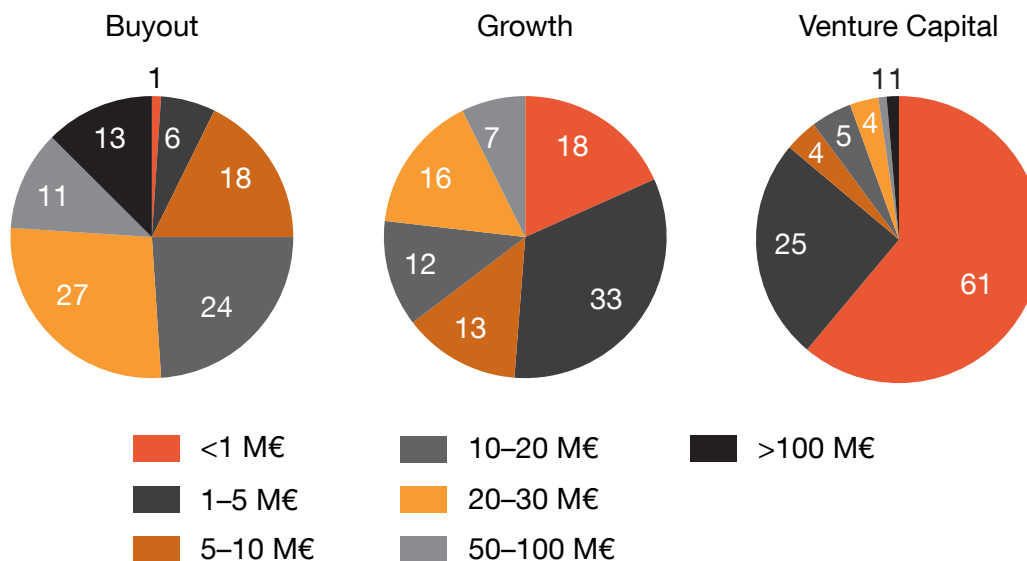
Venture capital -sijoitusten kohteena yleensä pienemmät yhtiöt – buyout-portfolioyritykset ovat usein vakiintuneempia

Venture capital -sijoittajat etsivät uusia yrityksiä, joilla on merkittävä kasvupotentiaali. Näin ollen on ymmärrettävää, että 86 %:lla venture capital -portfolioyrityksistä oli alle 5 M€ liikevaihto vuonna 2021. Ne ovat myös henkilöstömäärältään pienempiä, sillä lähes 50 %:lla otosyrityksistä on alle 10 työntekijää. Menestyneet portfolioyritykset voivat kuitenkin kasvaa erittäin nopeasti, kuten kolme yli 100 miljoonan euron liikevaihdon yritystä osoittavat.

Buyout-sijoittajat keskittyvät vakiintuneempiin yrityksiin, joissa 51 prosentilla kohdeyrityksistä on liikevaihtoa 10–50 miljoonaa euroa ja työntekijöitä 50–500.

Growth-sijoittajat ovat samankaltaisia kuin venture capital -sijoittajat ja suuntaavat pienempiin yrityksiin. Painopiste on kuitenkin yrityksissä, joilla on jo jonkin verran myyntiä, sillä 1–5 M€ liikevaihto ja 21–50 työntekijää ovat suurimmat ryhmät.

Portfolioyritykset 2021 liikevaihdon mukaan
%

Huom: Sisältää vain yhtiöt, joiden liikevaihto on raportoitu. 118 yrityksestä ei ole liikevaihtotietoja.

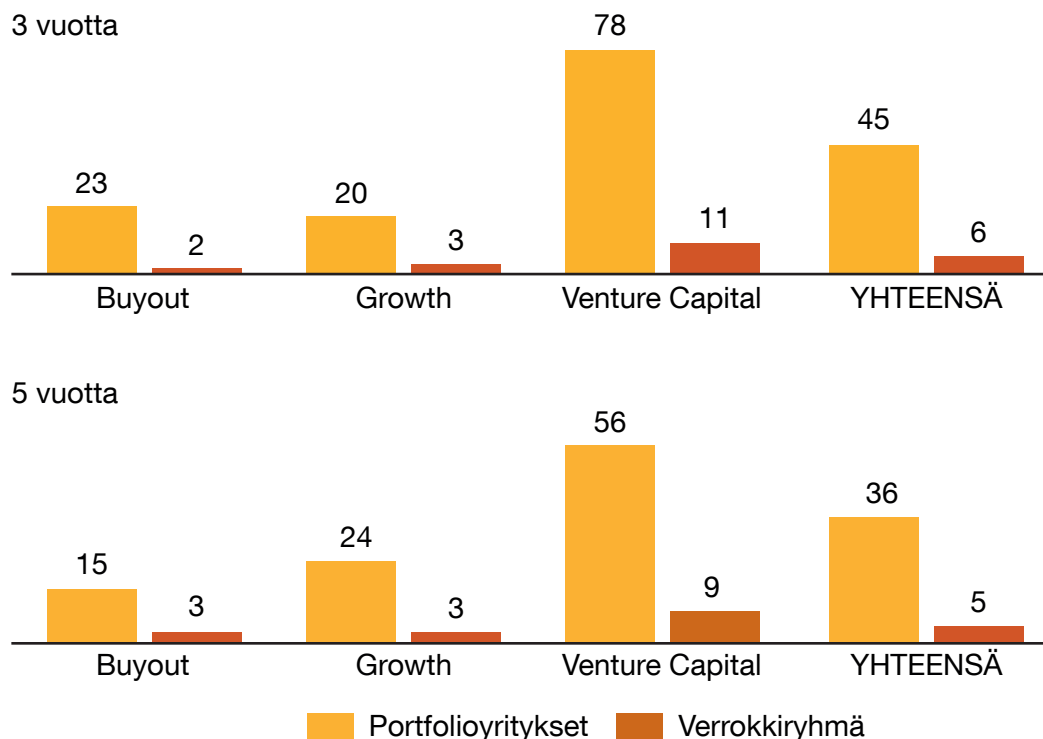
Portfolioryitykset kasvavat selvästi verrokkkejaan nopeammin kaikissa sijoitusluokissa

Pääomasijoittajat hakevat kasvua, ja selvityksen tuloksista näkyy, että se usein saavutetaan. Portfolioryitykset ovat kasvaneet keskimäärin 45 % vuosittain kolmen vuoden kuluessa ja 36 % viiden vuoden kuluessa ensisijoituksesta. Vastaavien toimialojen ja samankokoisten vertailuyritysten vastaavat luvut ovat 6 % ja 5 %.

Liikevaihdon kasvu on nopeinta venture capital -portfolioryityksillä. Tämä selittyy toisaalta niiden pienellä absoluuttisella koolla, joka helpottaa nopeaa kasvua, ja toisaalta kasvun epätasaisella jakautumisella. Buyout- ja growth-portfolioryitykset kasvoivat myös 6–10 kertaa nopeammin kuin verrokkinsa, mikä on merkittävä saavutus yhtiöiden suurempi koko huomioon ottaen.

Vuosittaisen kasvun lievä hidastuminen 3 vuodesta 5 vuoteen selittyy absoluuttisen koon kasvulla; yritysten kasvaessa saman kasvunopeuden ylläpitäminen on vaikeampaa.

Keskimääräinen liikevaihdon vuosittainen kasvu sijoitusvuodesta %

Huom: Ei sisällä yhtiöitä, joilla ei liikevaihtoa sijoitusvuonna tai kolmen tai viiden vuoden kohdalla. N vaihtelee ryhmittäin 16 ja 56 välillä.

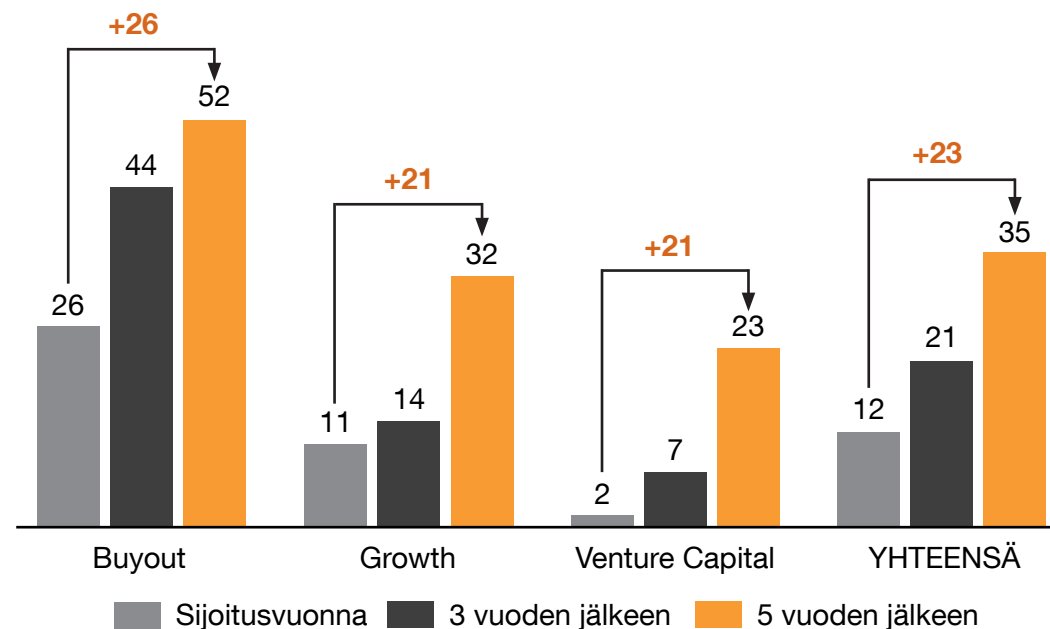
Myös absoluuttinen kasvu on nopeaa – portfolioyritykset kasvavat keskimäärin 5 vuodessa yli 20 miljoonaa euroa

Myös absoluuttisesti portfolioyritykset kasvavat nopeasti: kaikissa sijoitusluokissa liikevaihto kasvaa keskimäärin 20–30 miljoonaa euroa viidessä vuodessa ensisijoituksesta.

Sekä venture capital- että growth-portfolioyrityksissä kasvu kiihtyy merkittävästi edettäessä 3 vuodesta 5 vuoteen. Tämä johtuu jälleen parhaiden yritysten poikkeuksellisesta menestyksestä. Näiden yritysten kasvusta suurin osa tulee kansainvälisestä laajentumisesta, jossa vauhtiin pääseminen voi kestää muutaman vuoden.

Buyout-portfolioyritysten osalta kuva on erilainen: nopein kasvu tapahtuu kolmen ensimmäisen vuoden aikana, kun tehdään esimerkiksi suuria yritysostoja tai muuten laajennetaan toimintaa.

Keskimääräinen liikevaihto sijoitusvuonna sekä 3 ja 5 vuoden kuluttua
M€

Huom: Ei sisällä yhtiöitä, joilla ei liikevaihtoa sijoitusvuonna tai kolmen tai viiden vuoden kohdalla.
N vaihtelee ryhmittäin 16 ja 56 välillä.

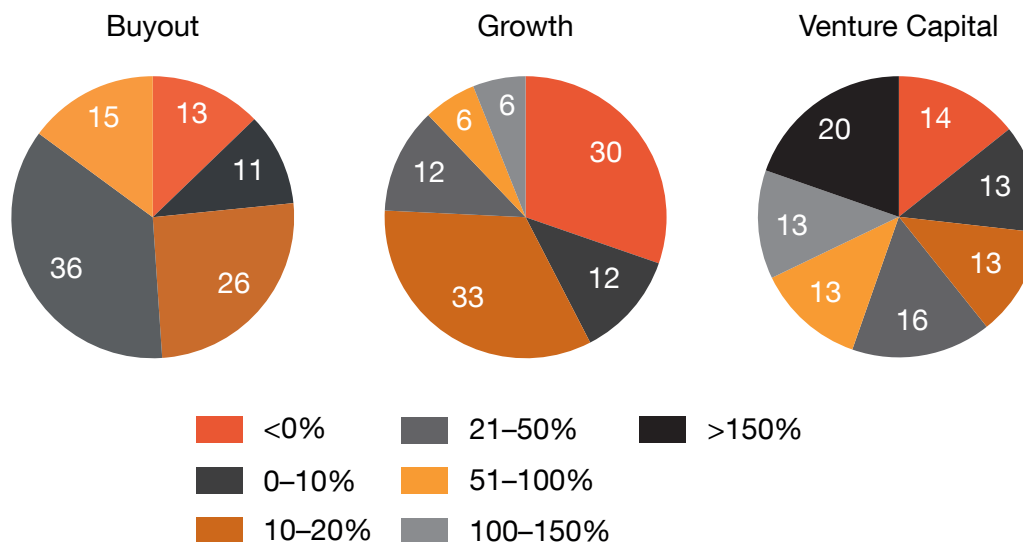
Kasvuvauhdit vaihtelevat suuresti nopeimpien kasvajien liikevaihdon yli tuplaantuessa vuosittain

Kasvu ei jakaudu tasaisesti. 6 % growth- ja 33 % venture capital -portfolioyrityksistä kasvaa yli 100 % vuodessa kolmen vuoden aikana ensisijoituksesta.

Koska buyout-portfolioyritykset ovat kypsempiä, niiden kasvuvauhti on luonnollisesti alhaisempi. Kuitenkin myös näistä yrityksistä enemmistö kasvaa yli 20 % vuodessa.

Pääomasijoituksiin sisältyy aina riskinottoa. Yrityksistä 13–30 prosentin liikevaihto laskee kolmen vuoden aikana. Tämä voi johtua kuitenkin myös esimerkiksi yritysmyyneistä, joten kaikille se ei välttämättä tarkoita laskua itse liiketoiminnassa.

Liikevaihdon vuosittain kasvu 3 vuodessa sijoitushetkestä sijoitusluokittain %

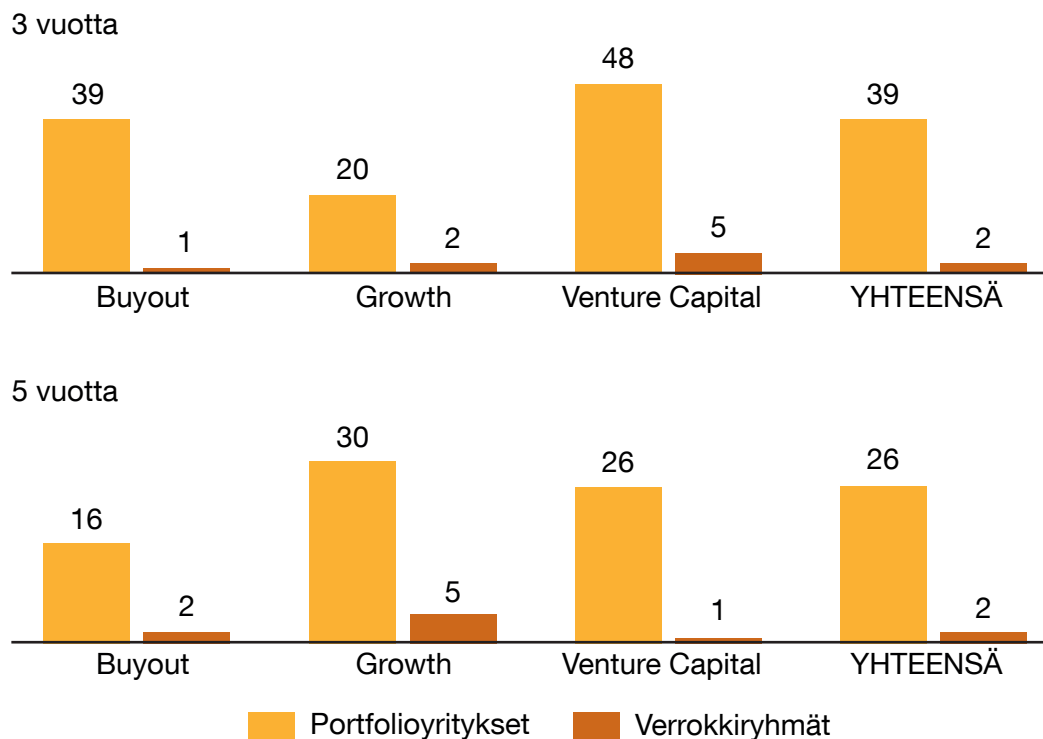
Huom: Ei sisällä yhtiöitä, joilla ei liikevaihtoa sijoitusvuonna tai kolmen tai viiden vuoden kohdalla. N vaihtelee ryhmittäin 16 ja 56 välillä.

Portfolioryitykset kasvattavat henkilöstömääräänsä selvästi verrokkiryhmää nopeammin

Portfolioryitykset kasvattavat henkilöstömääräänsä paljon nopeammin kuin verrokkinsa. Keskimäärin portfolioyhtiöiden henkilöstömäärä on kasvanut vuosittain 39 % 3 vuoden ja 26 % 5 vuoden kuluttua ensisijoituksesta. Vastaavilla toimialoilla ja samankokoisilla vertailuyrityksillä vastaava luku on 2 %.

Kasvu on nopeinta venture capital- ja buyout-portfolioryityksissä. Ensiksi mainituilla tämä johtuu niiden pienestä koosta ja nopeasta laajentumisesta, kun taas jälkimmäisillä se voi johtua lisäksi esim. yritysostoista.

Keskimääräinen henkilöstömäärän kasvu sijoitusvuodesta %

Huom: Ei sisällä yhtiöitä, joilla ei henkilöstöä sijoitusvuonna tai 3 tai 5 vuoden kohdalla.
N vaihtelee ryhmittäin 17 ja 78 välillä.

Kaikissa sijoitusluokissa yli puolet portfolio-yrityksistä kasvattaa henkilöstömääräänsä yli 10 % vuodessa

Liikevaihdon kasvuun verrattuna henkilöstömäärän kasvu on tasaisempaa eri sijoitusluokkien välillä. Suurin kategoria sekä buyout- että growth-portfolioyrityksille on 21-50 % vuotuinen henkilöstömäärän kasvu, mikä on erittäin nopea vauhti.

Venture capital -portfolioyritykset kasvavat nopeammin, ja 41 prosenttia niistä kasvaa yli 50 prosenttia vuodessa. Tämä johtuu niiden pienemmästä alkuperäisestä koosta (keskimäärin 16 henkilöä vs. 183 henkilöä buyout-portfolioyrityksissä).

Yrityksistä 16–26 prosentilla henkilömäärä on vähentynyt kolmen vuoden aikana ensisijoituksesta. Vastaava luku vertailuyrityksistä on 31 %.

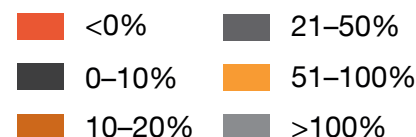
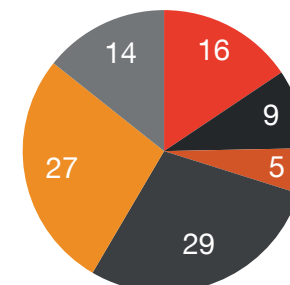
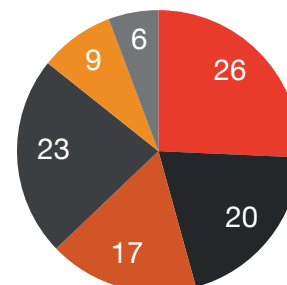
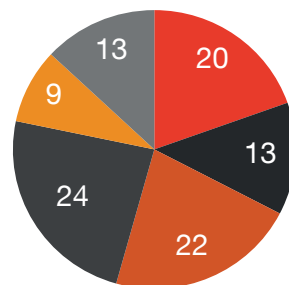
Keskimääräinen henkilöstömäärän vuosittain kasvu 3 vuoden kuluttua sijoitushetkestä

%

Buyout

Growth

Venture Capital

Huom: Ei sisällä yhtiöitä, joilla ei henkilöstöä sijoitusvuonna tai 3 tai 5 vuoden kohdalla.
N vaihtelee ryhmittäin 17 ja 78 välillä.

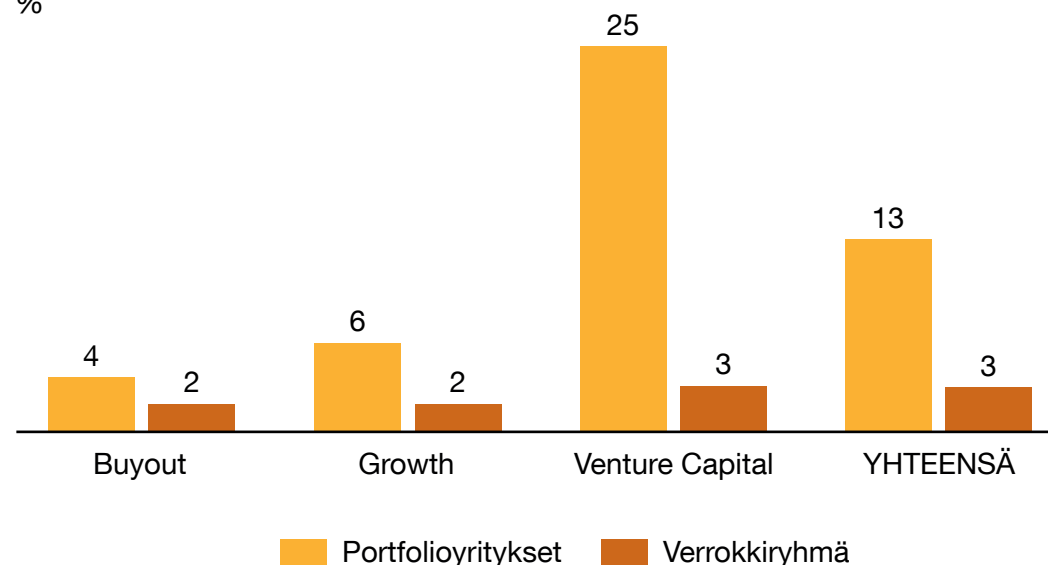
Pääomasijoittajat parantavat tuottavuutta työntekijäkohtaisen liikevaihdon kasvaessa 13 % vuodessa portfolioyrityksissä

Pääomasijoitusala pyrkii luomaan lisäarvoa parantamalla tuottavuutta. Tämä näkyy työntekijäkohtaisessa liikevaihdossa, joka on kasvanut portfolioyrityksissä selvästi nopeammin kuin verrokkirytyksissä.

Ero on suurin venture capital -portfolioyrityksissä, jotka ovat kasvattaneet tuottavuutta 25 % vuodessa kolmen vuoden aikana. Osasyynä on, että yrityksillä voi aluksi olla vain vähän tuloja ja liiketoimintamallit ovat skaalautuvampia.

Myös growth- ja buyout-portfolioyritykset kasvattavat tuottavuuttaan 2–3 kertaa verrokkejaan nopeammin. Buyout-portfolioyritysten hitaampi kasvu johtuu myös toimialajakauman erosta: esimerkiksi palvelualojen yritysten kasvu on henkilöstövaltaisempaa kuin teknologia-alalla.

Keskimääräinen työntekijäkohtaisen liikevaihdon vuosittainen kasvu 3 vuoden kuluessa sijoitushetkessä
%

Huom: Ei sisällä yrityksiä, joilla ei ole henkilöstöä tai liikevaihtoa sijoitusvuonna tai 3 vuoden kohdalla, N VC:lle 48, growthille 32 ja buyoutille 41.

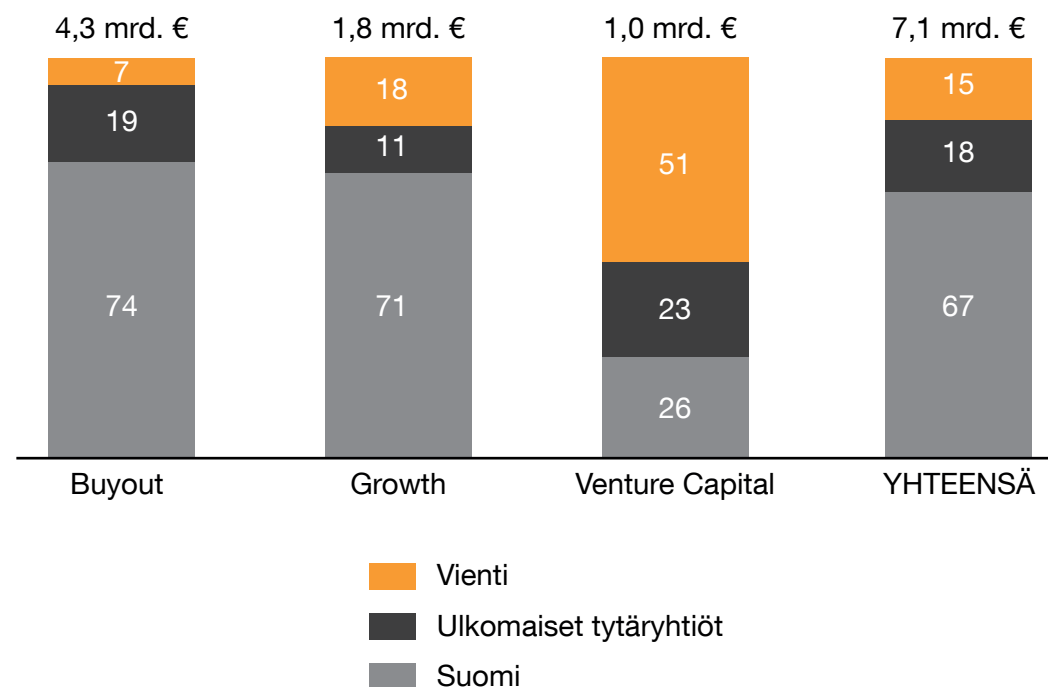
Portfolioyritykset ovat kansainvälisesti suuntautuneita – vienti ja ulkomainen liikevaihto ovat kolmasosa liikevaihdosta

Suomalaisilla portfolioyhtiöillä on paljon kansainvälistä toimintaa: liikevaihdosta 15 % tulee viennistä ja 18 % ulkomaisista tytäryhtiöistä. Vienti on yhteensä noin 1 miljardi euroa, mikä vastaa 1 %:a Suomen kokonaisviennistä.

Venture capital -portfolioyritykset ovat kansainvälisesti suuntautuneita, ja vain neljännes liikevaihdosta tulee kotimaisesta liiketoiminnasta. Buyout-portfolioyrityksillä painopiste on enemmän kotimaisessa liiketoiminnassa, mutta myös näille yrityksille ulkomaiset tytäryhtiöt tuottavat lähes 20 % liikevaihdosta. Tämä johtuu osittain myös erilaisesta toimialajakaumasta, jossa palvelusuuntautuneille buyout-portfolioyrityksille on helpompaa hakea kasvua paikallisten tytäryhtiöiden kautta.

Pääomasijoitusomistuksella on selvä vaikutus yritysten kansainvälistymiseen. Kansainvälisen liikevaihdon osuus kasvoi 48 prosentista 58 prosenttiin vuosien 2018 ja 2021 välillä niissä yrityksissä, jotka raportoivat molempien vuosien luvut.

2021 liikevaihdon jakauma toteutuspaikan mukaan %

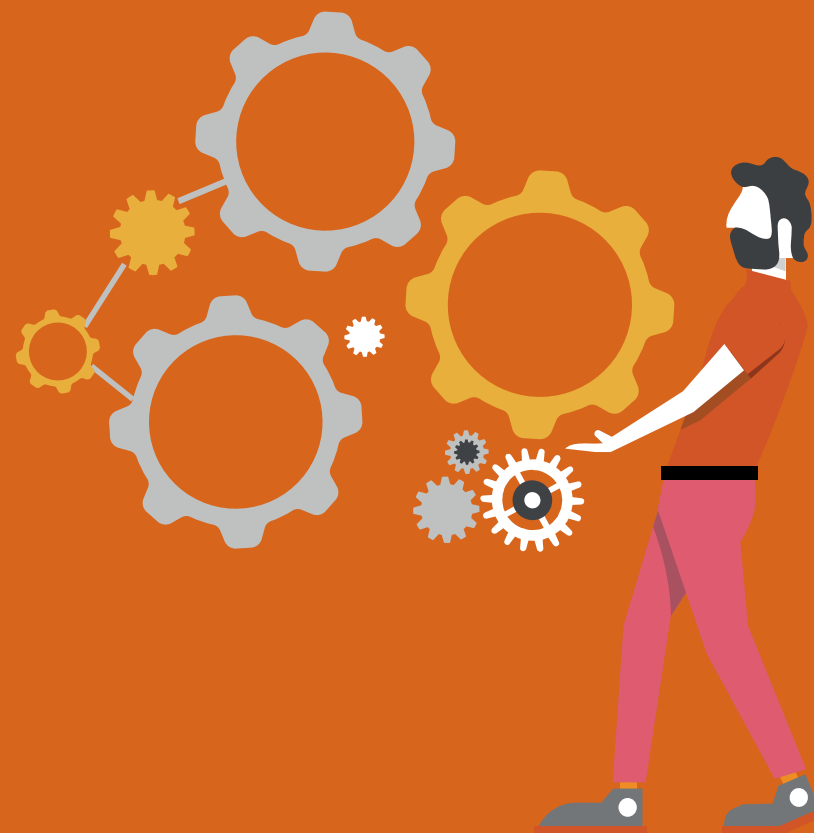

Metodologiasta

Tässä PwC:n/Strategy& ja Pääomasijoittajat ry:n selvityksessä tarkastellaan pääomasijoittamisen vaikutusta suomalaisten portfolioyritysten kasvuun. Tiedot kerättiin suomalaisille pääomasijoittajille suunnatulla kyselyllä koskien heidän portfolioyrityksiään. Otos kattaa 44 sijoittajaa ja 512 kohdeyritystä, joista 324 on luokiteltu venture capital-, 88 growth- ja 100 buyout-kategorioihin. Nämä edustavat merkittävää osaa suomalaisista portfolioyrityksistä.

Tiedot kerättiin sijoittajilta kyselyllä, ja ne ovat itse raportoituja. Datan yksinkertaista puhdistusta lukuun ottamatta PwC/Strategy& tai Pääomasijoittajat eivät ole validoineet tietoja.

Vertailua varten kullekin sijoitusluokalle rakennettiin verrokki-ryhmä keräämällä tietoja samankokoisista samoilla toimialoilla toimivista yrityksistä.

Yhteyshenkilöt

Pia Santavirta

Toimitusjohtaja

Pääomasijoittajat ry

040 546 7749

pia.santavirta@paaomasijoittajat.fi

Jussi Lehtinen

Partner

PwC/Strategy&

020 787 8756

jussi.lehtinen@pwc.com

PwC:n tarkoitus on rakentaa yhteiskuntaan luottamusta ja ratkaista merkittäviä ongelmia. Autamme yrityksiä kasvamaan, toimimaan tehokkaasti ja raportoimaan luotettavasti jatkuvasti muuttuvassa toimintaympäristössä. Apunasi on Suomessa yli 1 200 asiantuntijaa ympäri maan. Palveluitamme ovat liikkeenjohdon konsultointi, yritysjärjestelypalvelut, veroneuvonta, lakipalvelut, riskienhallinta, tilintarkastus ja muut varmennuspalvelut. Lisää tietoa: www.pwc.fi. Twitter: @PwC_Suomi.

PwC toimii 155 maassa yli 327 000 asiantuntijan voimin. Nimi PwC viittaa PwC-ketjuun ja/tai yhteen tai useampaan sen jäsenyritykseen, joista jokainen on oma itsenäinen yhtiö. Lisää tietoa: www.pwc.com/structure.

© 2022 PricewaterhouseCoopers Oy. Kaikki oikeudet pidätetään.